

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/235/2019
Identifikačné číslo spisu:	2511206604
Dátum vydania rozhodnutia:	14.10.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Ladislav Górász
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:2511206604.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne F. Ž., bývajúcej v A., R. X, zastúpenej advokátom JUDr. Matúšom Hríbom, so sídlom v Bardejove, Na hradbách 5, proti žalovanému MERK REALITY, a. s., so sídlom v Bratislave, Gorkého 8-12, IČO: 35 787 198, zastúpenému Advokátskou kanceláriou Melničák a Semančíková, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Miletičova 1, IČO: 36 860 891, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Stanislav Melničák, o zaplatenie 2.000 eur s príslušenstvom, ktorý bol vedený na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 3C/104/2011, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 10. decembra 2018 sp. zn. 23Co/10/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyni v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Piešťany rozsudkom z 5. septembra 2017, č. k. 3C/104/2011-313 (I.) žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 333,33 eur s 8,25 % úrokom z omeškania ročne od 4. decembra 2013 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, (II.) žalobu vo zvyšnej časti zamietol a (III.) žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 66,66 %. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa žalobu domáhala zaplatenia sumy 2000 eur, nakoľko v hoteli, ktorý prevádzkuje žalovaný jej bol spôsobený úraz, ktorá pozostávala zo sumy 500 eur ako polovice sumy, ktorú zaplatila žalobkyňa za poukazy pre tri osoby (zaplatená vo výške 1.072 eur), zo sumy 1.000 eur titulom ušlého zisku a sumy 500 eur titulom bolestného a výdavkov za lieky a cestovného k lekárom, s tým, že z tejto sumy 500 eur časť vo výške 76,66 eur tvorila hotové výdavky žalobkyne ako náklady spojené s liečením. Súd z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobkyňa preukázala len svoj nárok na bolestné, na hotové výdavky za lieky a cestovné k lekárom, pričom pre čiastočné spoluzavinenie samotnej žalobkyne jej nárok priznal v 2/3 a vo zvyšku ho zamietol ako nedôvodný. Nárok na zaplatenie ušlého zisku a vrátenia časti zaplateného pobytu pre tri osoby žalobkyňa nepreukázala.

2. Krajský súd v Trnave rozsudkom z 10. decembra 2018 sp. zn. 23Co/10/2018 potvrdil odvolaním

žalobkyne a žalovaného napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni v rozsahu 66,66 % s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením. nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd považoval rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny (§ 387 ods. 2 CSP), pričom na zvýraznenie správnosti ho doplnil, vysporiadajúc sa aj s podstatnými odvolacími námietkami žalobkyne. Odvolací súd mal za to, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno ohľadne jej nároku na zaplatenie ušlého zisku a vrátenia časti zaplateného pobytu pre tri osoby. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, sumu 1.000 eur si žalobkyňa uplatnila ako ušlý zisk za prácu za obdobie 5 mesiacov roku 2011, pričom najprv tvrdila, že od januára 2011 mala vykonávať prácu ako fyzioterapeut pre Agentúru domácej ošetrovateľskej starostlivosti s odmenou 200 eur mesačne, neskôr uviedla, že mala s pani Q. spolupracovať ako asistentka a mala vybavovať rehabilitáciu pacientov, resp. ako fyzioterapeutka v rámci pracovného pomeru, čo preukazovala potvrdeniami H. Q. zo dňa 8. decembra 2013, podľa ktorých mala od 2. januára 2011 do konca roka 2011 pracovať pre menovanú ako asistentka s odmenou 200 eur mesačne. Odvolací súd sa preto stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že tvrdenia žalobkyne boli nepresné a nepresvedčivé rovnako ako potvrdenia H. Q. (dodatočne urobené pre účely konania), žalobkyňa pre ňu pred úrazom nepracovala, k H. Q. (z obsahu spisu vyplýva, že zomrela) nepreukázala, či pracovala ako živnostník, alebo právnická osoba, čo bolo predmetom jej podnikateľskej činnosti. Rovnako žalobkyňa nepreukázala príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a škodovou udalosťou, t. j. že sa u menovanej podnikateľky nezamestнала výlučne z dôvodu úrazu. To, že pani Q. bola aj reálne schopná zamestnať žalobkyňu, nemožno rovnako považovať za preukázanú príčinnú súvislosť. Žalobkyňa počas konania nepreukázala predloženou faktúrou, že by niektorú zo služieb či už ona osobne alebo jej rodinní príslušníci nevyužili, alebo neabsolvovali niektorú zo zaplatených procedúr. Naopak žalovaný preukázal súdu, že žalobkyni a jej rodinným príslušníkom boli poskytnuté služby v takom rozsahu, ako ich mali zaplatené.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie s odôvodnením, že súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Podľa žalobkyne súd u nej neuplatnil ochranu slabšej strany a nevykonával výsluch pani Q., pokiaľ považoval jej výpoveď a potvrdenie za rozporné, a manželov X., ktorý by ozrejmili čerpanie pobytu. Okrem toho namietala nesprávne právne posúdenie veci spoluzodpovednosti žalobkyne ako aj v stanovení miery jej zavinenia. Žalobkyňa tiež „má za to, že z hľadiska právneho posúdenia ide o vec, ktorá nebola v praxi dovolacieho súdu riešená resp. bola riešená rozdielne (v časti náhrady trov konania), čím sú na strane žalobkyne dané dovolacie dôvody podľa ust. § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP.“

4. Žalovaný sa k dovolaniu vyjadril tak, že ho nemožno považovať za dôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), súd viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne treba odmietnuť.

6. Podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa

účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

8. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

9. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

10. Žalobkyňa v súvislosti s touto vadou namietala, že i keď bola slabšou stranou v spore, súd nevykonal dôkaz výsluchom vyššie uvedených svedkov. Dovolací súd uvádza, že nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (§ 442 CSP), v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil. Z obsahu rozhodnutia odvolacieho súdu aj samotného dovolania vyplýva, že pani Q. už nežije a využitie zaplatených služieb hotela mal súd dostatočne preukázané. Súdy podrobne opísali, aké dôkazy vykonali, ako ich jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti vyhodnotili, a to s prihliadnutím na všetko, čo počas konania vyšlo najavo, a z odôvodnenia ich rozhodnutí je zrejmé, že takto zistený skutkový stav považovali za dostatočný pre meritórne rozhodnutie. Žalobkyňa preto neopodstatnene namieta, že uvedeným postupom došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

11. Žalobkyňa prípustnosť dovolania („v časti náhrady trov konania“) vyvodzuje aj z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. aj z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

12. Aby na základe dovolania podaného v zmysle § 421 ods. 1 CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 432 až § 435 CSP.

13. Ustanovenie § 432 ods. 2 CSP uvádza spôsob, ako má dovolateľ dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia vymedziť. Uvedené ustanovenie je nutné vykladať v súvislosti s § 421 CSP zakladajúcim prípustnosť dovolania v prípade nesprávneho právneho posúdenia veci, čo znamená, že dovolateľ je

povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

14. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnú otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priesiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku (pozri napr. rozhodnutia odvolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/98/2017, 3Cdo/94/2018, 4Cdo/95/2017). Treba zdôrazniť, že úlohou odvolacieho súdu nie je vymedziť právnú otázku, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu; zákonodarca túto povinnosť ukladá dovolateľovi.

15. Žalobkyňa v danom prípade túto (procesnú) povinnosť nespĺnila. V dovolaní vytkla odvolaciemu súdu celý rad nesprávností, namietala, že jeho rozhodnutie nie je podložené náležitým zistením skutkových okolností významných pre správne právne posúdenie veci, kritizovala správnosť jeho právnych úvah a záverov, ničím však nevysvetlila, riešenie ktorej právnej otázky, dovolacím súdom dosiaľ inak riešenej, bola založená prípustnosť jeho dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/, resp. b/ CSP. Naostatok treba poznamenať, že súčasná existencia všetkých predpokladov prípustnosti dovolania vyvodzovaná žalobkyňou z § 421 ods. 1 písm. a/ aj b/ CSP sa bez ďalšieho z povahy veci vylučuje.

16. Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 CSP.

17. V prejednávanej veci žalobkyňa v dovolaní spôsobom zodpovedajúcim vyššie uvedeným kritériám (vyplývajúcim z § 432 až § 435 CSP) neuvedla, z čoho vyvodzuje jeho prípustnosť a dovolacie dôvody nevymedzila tak, ako to predpokladajú tieto ustanovenia.

18. Naostatok, ak žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovení § 421 ods. 1 CSP „v časti náhrady trov konania“, dovolací súd pripomína, že podľa § 421 ods. 2 CSP dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/, teda i proti uzneseniu o nároku na náhradu trov konania (§ 357 písm. m/ CSP).

19. Dovolací súd považuje za potrebné na záver svojich úvah, ktoré ho viedli k rozhodnutiu o odmietnutí dovolania, poznamenať, že prípustnosť dovolania sa v novej právnej úprave v porovnaní s úpravou účinnou do 30. júna 2016 zásadným spôsobom zmenila. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 nanovo a v porovnaní s predchádzajúcou úpravou odlišne (prísnejšie) formuluje náležitosti dovolania. Dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“. Dovolateľ nielenže musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, ale aj samotné dovolanie, a aj iné podania v dovolacom konaní, musia byť spísané advokátom. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je totižto kardinálne správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu.

20. Najvyšší súd dospel preto k záveru, že dovolanie žalobkyne v časti namietajúcej vady tzv. zmätočnosti je potrebné odmietnuť podľa § 447 písm. c/ CSP, resp. v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci podľa § 447 písm. f/ CSP.

21. V dovolacom konaní úspešnému žalovanému najvyšší súd priznal náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyni v celom rozsahu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia.

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok